

Raport podsumowujący działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w 2012 roku

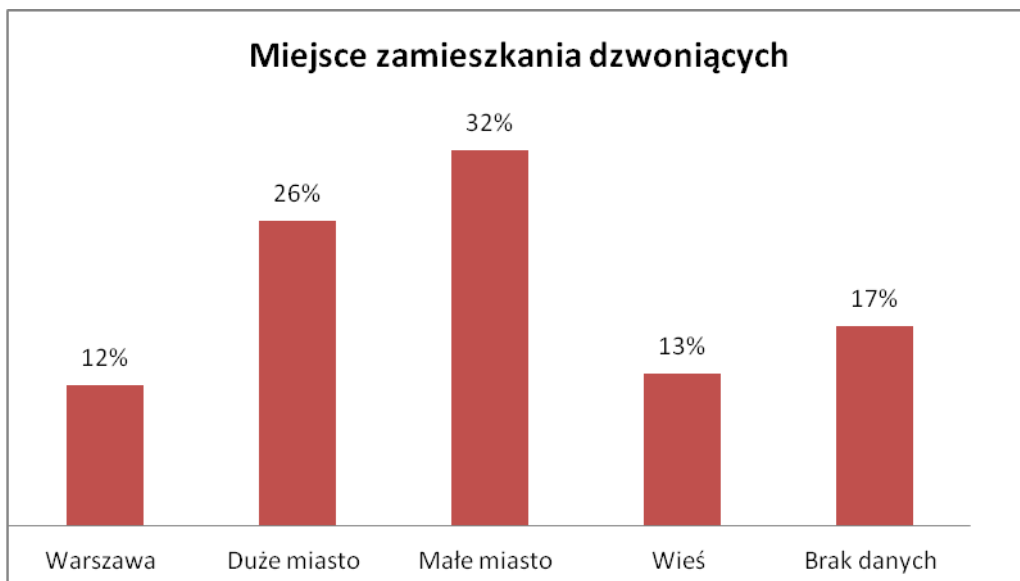
Działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim dotkniętym problemem przemocy, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem z tego zakresu. Nasi konsultanci są codziennie do dyspozycji pod numerem infolinii 801-120-002. Ponadto w razie potrzeby specjaliści Pogotowia podejmują interwencje mające zapewnić- poprzez współpracę z odpowiednimi służbami i instytucjami- ochronę osób doznających przemocy. Poniższy raport przedstawia dane statystyczne podsumowujące działalność Pogotowia „Niebieska Linia” w 2012 roku. Wszystkie przedstawione dane liczbowe dotyczą tylko analizowanego okresu. Interpretując je należy mieć na uwadze, że odzwierciedlają one to, co opisywali nasi rozmówcy.

Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 801-120-002

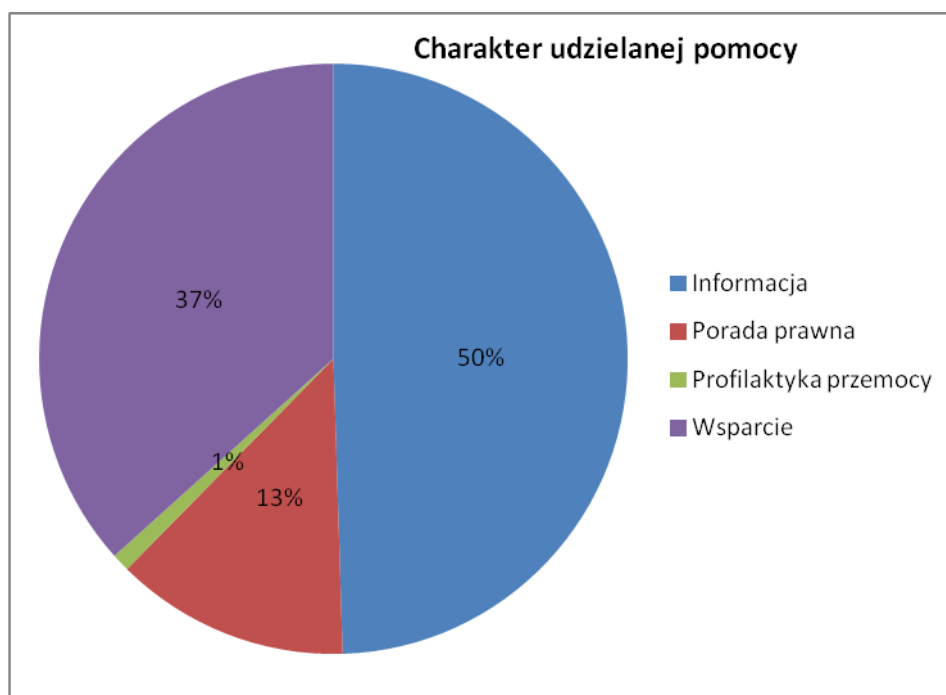
W 2012 roku dyżurujący w Pogotowiu „Niebieska Linia” przeprowadzili 13767 rozmów, większość z nich (93%) za pośrednictwem infolinii 801-120-002. Znalazły się jednak również osoby (929 telefonów) zainteresowane kontaktem z prawnikiem (oczekującym pod numerem 22 666-28-50).

Zazwyczaj (70%) był to pierwszy kontakt dzwoniącego z naszą infolinią. Wśród telefonujących **zdecydowaną większość stanowiły kobiety (82%)**, jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali **głównie dorośli**. W analizowanym okresie odebrano jedynie 354 połączeń od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży. Większość osób (59%) kontaktowało się z konsultantami na początku tygodnia, między poniedziałkiem a środą.

Pogotowie „Niebieska Linia” ma charakter ogólnopolski. W 2012 roku na infolinię **dzwoniono ze wszystkich regionów naszego kraju**. Najwięcej telefonów nasi specjaliści odebrali od osób z województwa mazowieckiego (20% rozmów). Połączenia wykonywano głównie z małych i dużych miast, jednak niemały udział stanowili również mieszkańcy wsi.

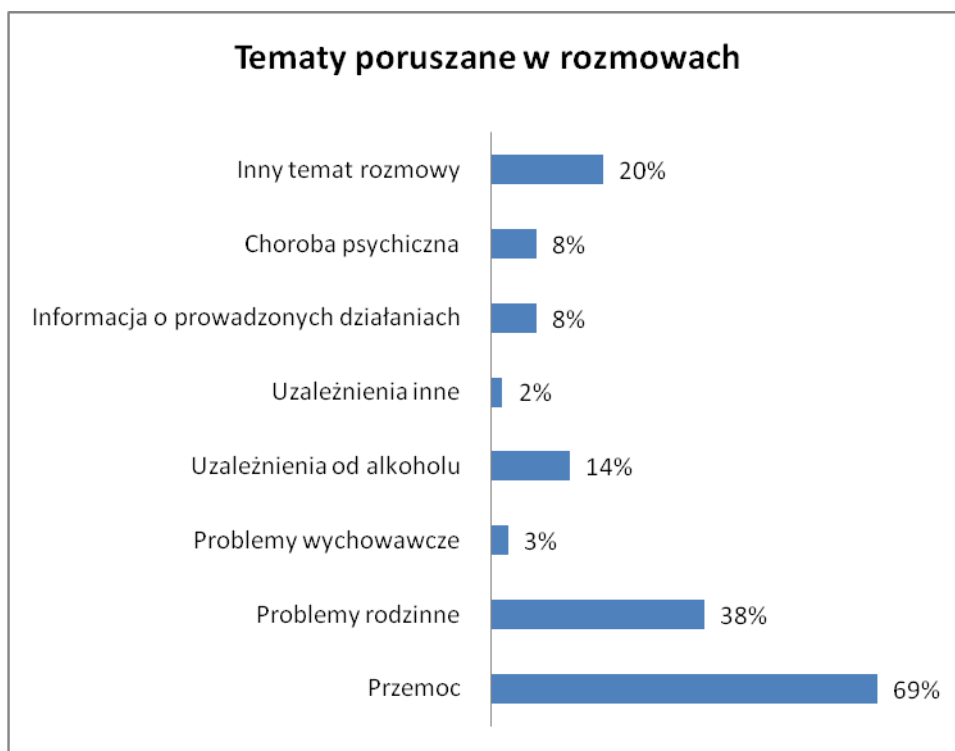

W zależności od zapotrzebowania osoby dzwoniącej specjaliści infolinii mogą udzielać informacji w zakresie swoich kompetencji, służyć wsparciem lub przekazywać wiedzę z zakresu profilaktyki przemocy. Warto również pamiętać o regularnych dyżurach prawników, po których poradę można się zgłosić. Jak wskazują statystyki w 2012 roku połowa rozmów miała charakter informacyjny, przeszło co trzecia zaś służyła przede wszystkim wsparciu emocjonalnemu. Co ósmy dzwoniący zainteresowany był otrzymaniem porady prawnej. Profilaktyka przemocy stanowiła natomiast główny cel stosunkowo małej liczby kontaktów.

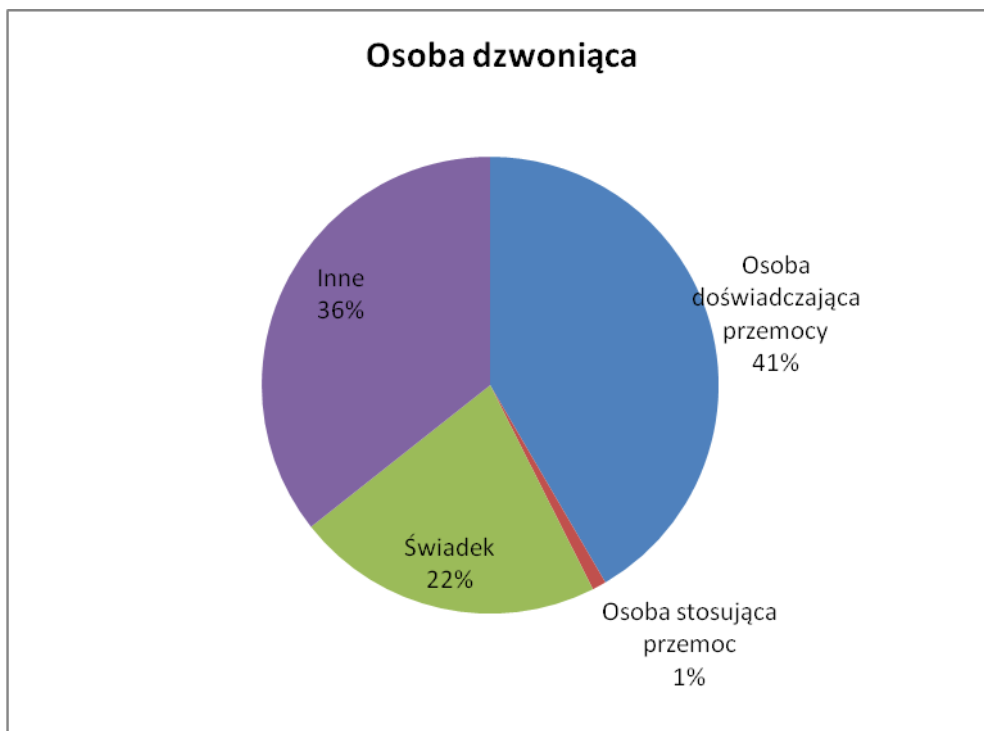

Przemoc była głównym tematem w połowie (52%) przeprowadzonych konsultacji, a w sumie przeszło dwie trzecie dzwoniących poruszało w którymś momencie aspekty z nią związane. Oprócz kwestii przemocy treść rozmów stanowiły m. in. takie zagadnienia jak

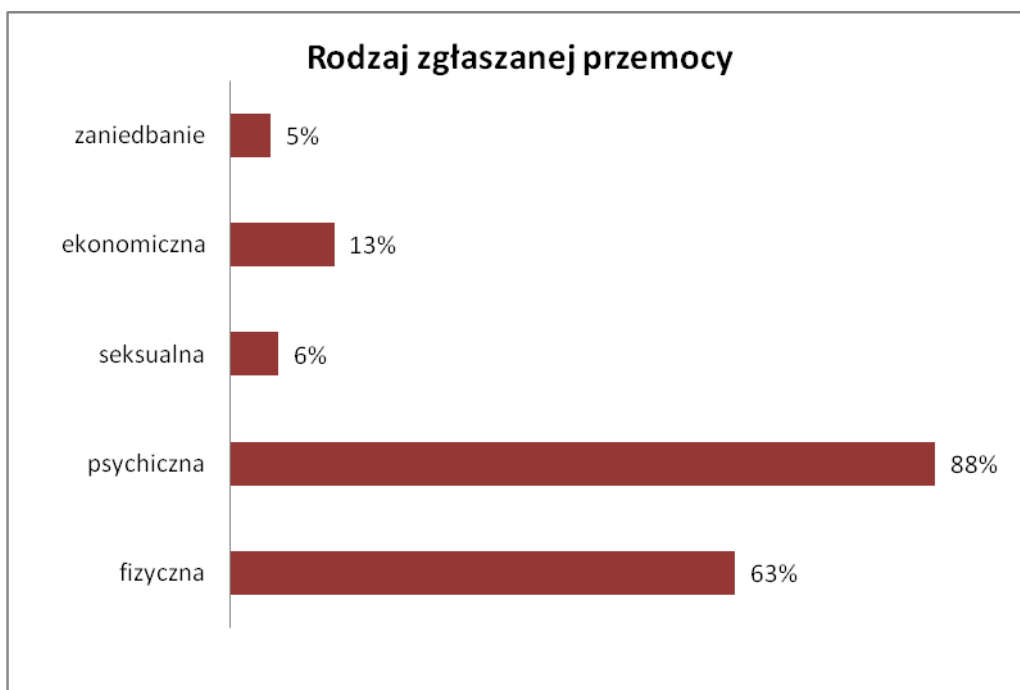
problemy rodzinne, wychowawcze, uzależnienia (głównie od alkoholu). Co dwunasty rozmówca prosił o informacje związane z prowadzoną przez „Niebieską Linie” działalnością (np. podjętych interwencjach).

Konsultanci służą pomocą oraz radą osobom doznającym i stosującym przemoc, świadkom i wszystkim tym, którzy mają pytania lub wątpliwości dotyczące tego zjawiska. Chociaż najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z doświadczającymi przemocy, to jednak odebrali również aż 2907 połączeń od świadków. Wśród nich do naszych specjalistów zgłaszali się członkowie rodzin (60%), ale także znajomi (15%), sąsiedzi (11%) oraz przedstawiciele różnych instytucji (np. szkoły) (5%). Natomiast telefony od osób krzywdzących zdarzały się sporadycznie. W 2012 roku odnotowano ich tylko 127. Rozmówcy określani na wykresie jako „inni” to w większości osoby, które w ogóle nie poruszały tematu przemocy.

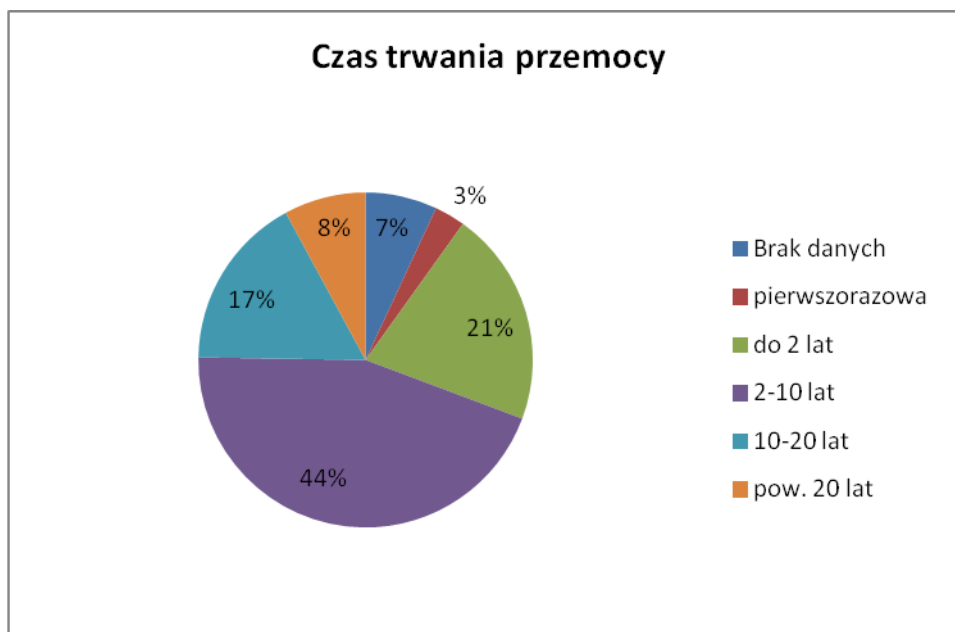

Jak zostało wspomniane powyżej, w ponad połowie przeprowadzonych rozmów główny temat stanowiła przemoc (6911 telefonów), w większości przypadków fizyczna. Należy zwrócić jednak uwagę na fakt, że osoby krzywdzące rzadko stosują tylko jeden rodzaj. Psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej.

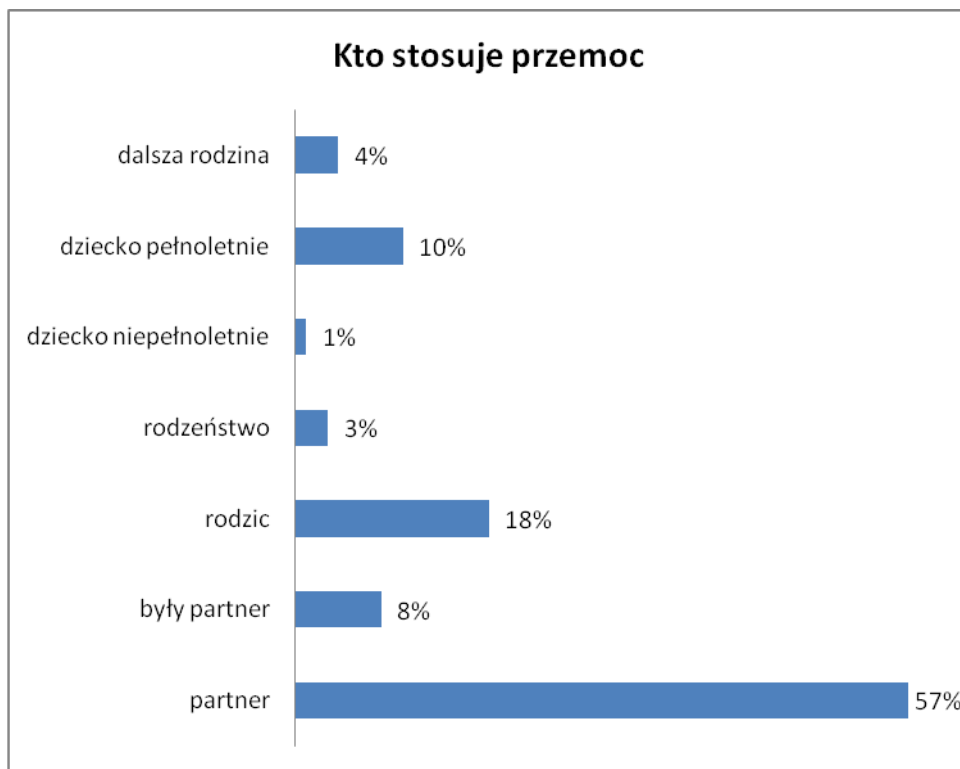

Zróznicowany jest czas upływający od momentu doświadczenia po raz pierwszy lub zaobserwowania przemocy do chwili, gdy świadek lub osoba krzywdzona decyduje się na

kontakt z Pogotowiem „Niebieska Linia”. Jak można odczytać z wykresu, w większości sytuacji czas ten możemy liczyć- niestety- w latach. W 2012 roku kontakt z naszymi konsultantami tylko sporadycznie podejmowany był już po pierwszym akcie przemocy. Ponadto, tylko w nielicznych przypadkach (4%) wobec osoby stosującej przemoc była prowadzona sprawa sądowa zakończona wydaniem wyroku skazującego.

Na podstawie danych zebranych w 2012 roku można stwierdzić, że w zdecydowanej większości przypadków zgłaszanych w Pogotowiu „Niebieska Linia” osobą krzywdzącą jest partner lub były partner. Dzwoniący nierzadko opisywali również sytuacje, w których osobami stosującymi przemoc byli rodzice. Warto zwrócić także uwagę, że w jednej rozmowie na dziesięć (wśród tych dotyczących przemocy) telefonujący mianem sprawców określali dzieci (głównie pełnoletnie).

W **35%** zgłaszanych przypadków **osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu**. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że rzadko zdarza się, aby w domu oprócz osoby krzywdzonej nikt nie mieszkał (7%). W zdecydowanej większości przypadków pozostali członkowie rodziny są świadkami. **W ponad połowie rodzin (52%) dotkniętych problemem przemocy jego obserwatorami są niepełnoletnie dzieci.**

Jak wspomniano na wstępie, w 2012 roku konsultanci odebrali zaledwie 354 połączeń od osób niepełnoletnich: 297 od dziewcząt, 57 od chłopców. Temat przemocy (przede wszystkim fizycznej i psychicznej) pojawił się w 115 rozmowach. Wśród telefonujących z tej grupy wiekowej 85 osób deklarowało, że jest krzywdzonych (głównie przez rodziców, rzadziej przez partnerów), a 23 opisało się jako świadków.

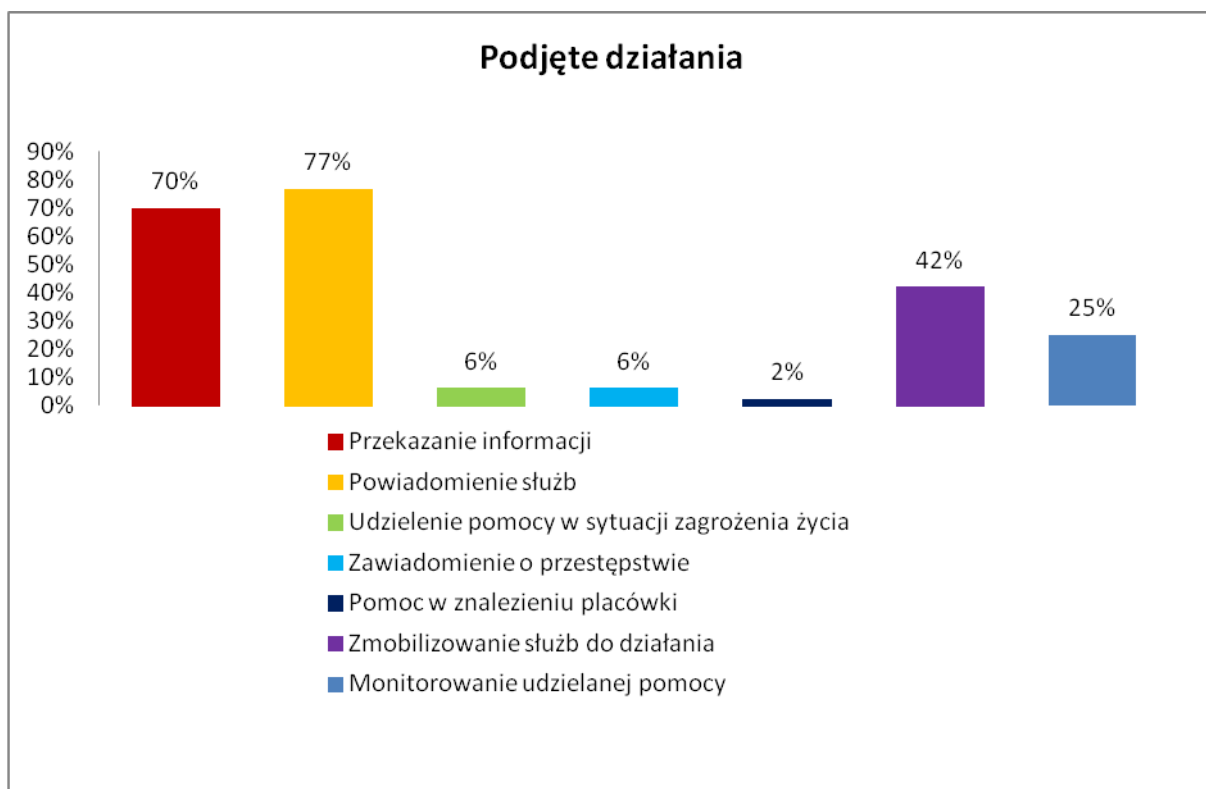
Prowadzone interwencje

W 2012 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” rozpoczęli **303 nowych interwencji** w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie; wśród nich w tym samym roku zakończonych zostało 127. Ponadto, udało się doprowadzić do końca 115 spraw podjętych w roku wcześniejszym.

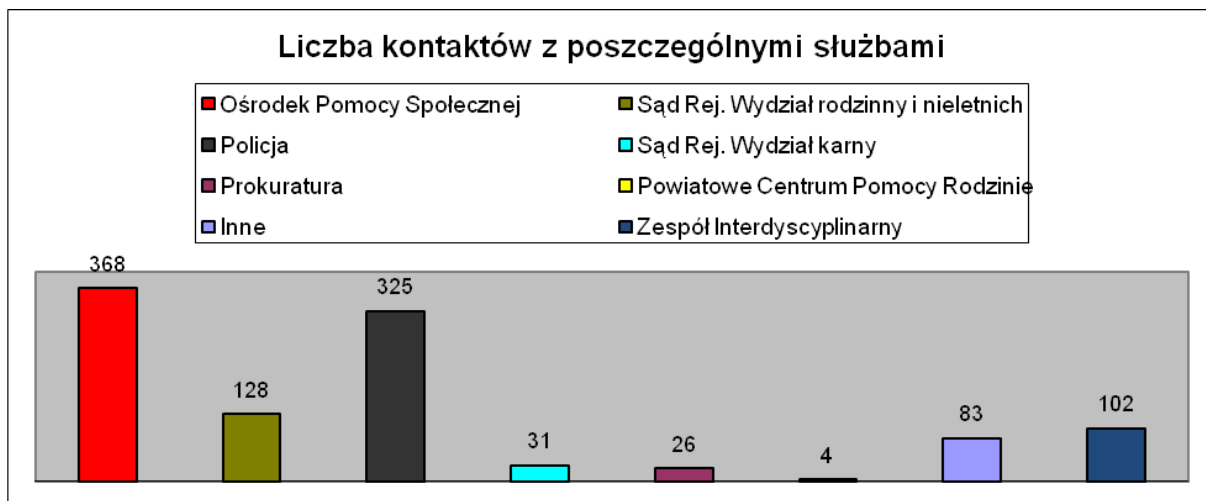
Wśród rozpoczętych interwencji w 278 przypadkach miały one na celu udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy (lub tym, co do których istnieje przypuszczenie, że jej doznają) poprzez kontakt z placówkami zajmującymi się przemocą w rodzinie na terenie zamieszkania pokrzywdzonego. Pozostałe 25 interwencji przeprowadzono w stosunku do osób, które już uprzednio były skazane za przemoc w rodzinie lub groźbę jej użycia, lecz obecnie nadal ją stosują. W takich przypadkach celem interwencji jest doprowadzenie do

wykonania warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności lub odwołania warunkowego zwolnienia.

W zależności od konkretnej sytuacji Pogotowie „Niebieska Linia” stosuje zindywidualizowane procedury. Jak wynika z analizy zebranych danych w 2012 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” w większości przypadków podejmowali działania mające na celu powiadomienie służb o zaistniałej sytuacji oraz przekazanie im nowych informacji o sprawie. Znaczna część interwencji koncentrowała się ponadto na doprowadzeniu do aktywniejszej postawy przedstawicieli miejscowych instytucji. W razie konieczności interwent składał również zawiadomienie do prokuratury o popełnionym przestępstwie lub podejmował działania mające na celu udzielenie pomocy w wypadku zagrożenia życia.

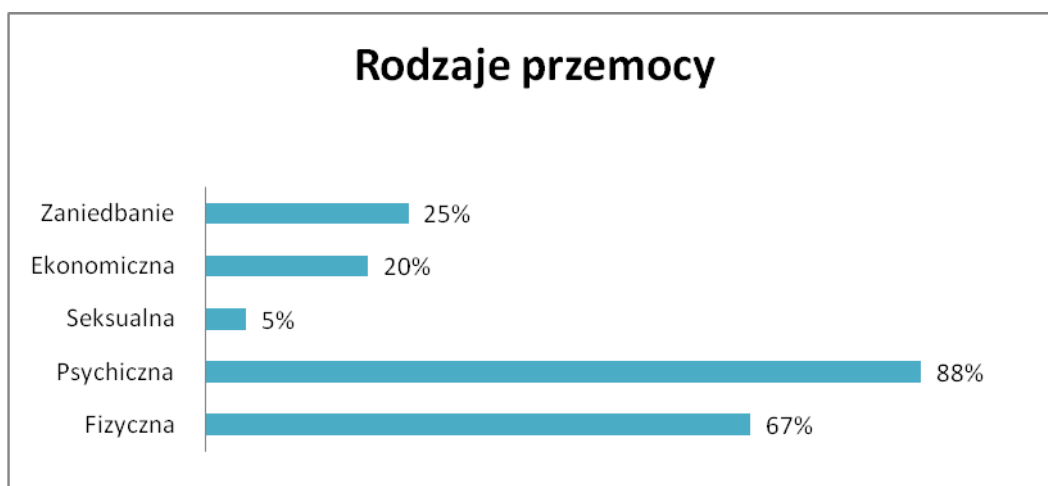

Konsultant każdorazowo podejmuje również decyzję odnośnie tego, z którymi służbami powinien się skontaktować w ramach danej interwencji. Jak wynika z wykresu, w 2012 roku w większości wypadków powiadomiona została policja oraz ośrodek pomocy społecznej. W zależności od sytuacji kontakt może być nawiązany z kilkoma instytucjami lub wielokrotnie z tą samą. Znaczna część interwencji wymagała nawiązania współpracy z sądem rejonowym.

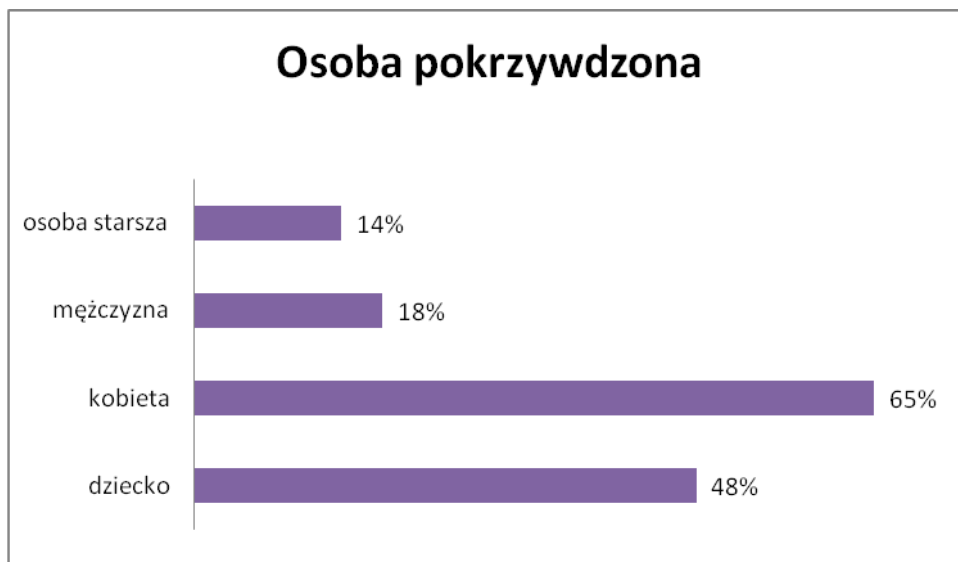

Potrzebę rozpoczęcia interwencji można zgłaszać telefonicznie, mailowo lub listownie. Większość naszych klientów (90%) w 2012 roku preferowało tę pierwszą formę kontaktu. Interwencje były podejmowane z inicjatywy osoby kontaktującej się z Pogotowiem „Niebieska Linia” (68%) lub po wspólnym rozważeniu tej możliwości z konsultantem (29%). W uzasadnionych przypadkach (np. gdy zagrożone jest czyjeś życie) interwencja jest również rozpoczynana w wyniku samodzielnie podjętej decyzji dyżurującego. W analizowanym okresie taka sytuacja miała miejsce 9 razy (3%).

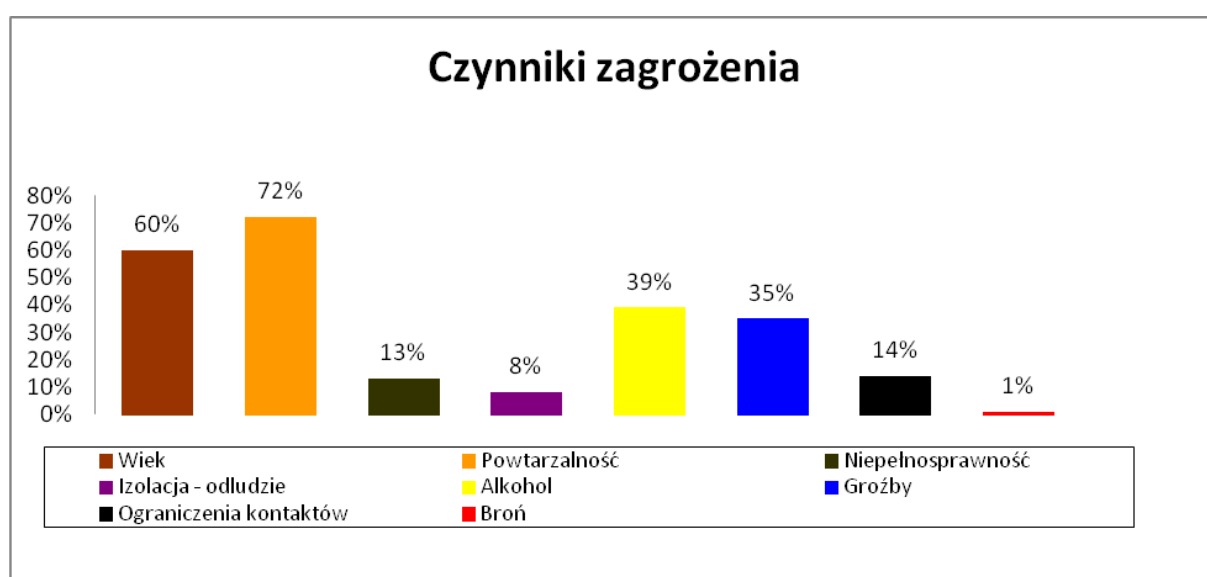
W 2012 roku Pogotowie „Niebieska Linia” podejmowało działania w sprawie pokrzywdzonych z terenu całego kraju. Interwencje dotyczyły zazwyczaj więcej niż jednego rodzaju przemocy; psychicznej towarzyszyła najczęściej fizyczna, rzadziej ekonomiczna, seksualna czy zaniedbanie.

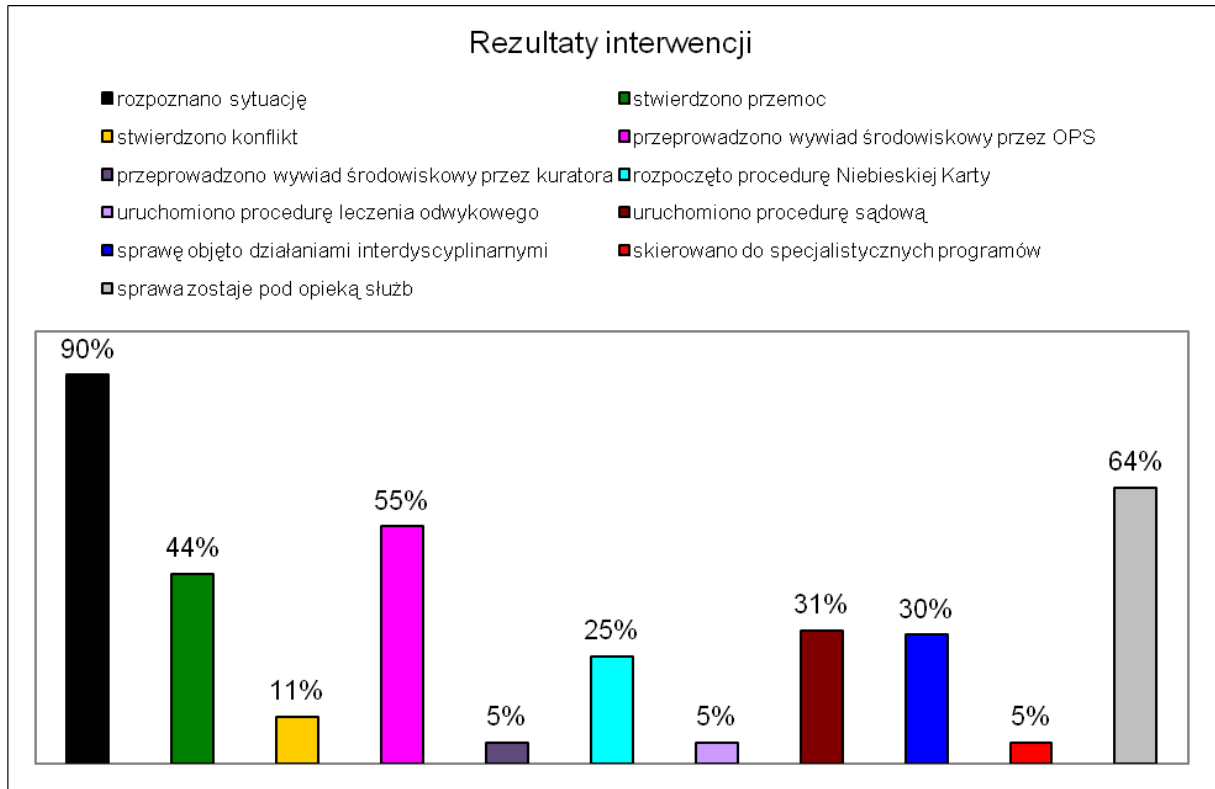
W rozpatrywanych sprawach osobami doświadczającymi przemocy były przeważnie kobiety lub dzieci. Nierzadko podejmowano również interwencje w interesie osób starszych. W części sytuacji mieliśmy do czynienia z więcej niż jedną osobą pokrzywdzoną.

Pogotowie „Niebieska Linia” podejmuje interwencje szczególnie w przypadkach, w których osoba doznająca przemocy ma ograniczone możliwości samodzielnego poradzenia sobie w trudnej sytuacji z uwagi np. na niepełnosprawność lub zamieszkanie w miejscu izolowanym, gdzie trudno o naturalną sieć wsparcia. Wykres przedstawia odnotowaną w 2012 roku częstotliwość występowania różnych czynników zagrożenia wśród osób, w interesie których prowadzona była interwencja. Ważną okolicznością, która sprawiała, że potrzebna okazywała się pomoc z zewnątrz była powtarzalność przemocy. W wielu sytuacjach interwencja była konieczna ze względu na wiek osoby krzywdzonej. Zarówno osoby starsze, jak i dzieci nie są na tyle samodzielne, aby własnymi siłami uporać się z problemem. Niepokojący sygnał skłaniający do podjęcia działań stanowiły też groźby wysuwane przez osobę stosującą przemoc i nadużywanie przez nią alkoholu. Analizując dane zebrane w 2012 roku można stwierdzić, że niekiedy zdarza się współwystępowanie dwóch lub więcej czynników zagrożenia.

W 2012 udało się doprowadzić do końca 242 interwencje. Poniższy wykres przedstawia ich rezultaty. W większości z nich udało się rozpoznać sytuację. W znacznej liczbie przypadków stwierdzono przemoc, rzadziej konflikt w rodzinie. W uzasadnionych sytuacjach uruchomiono procedurę sądową lub założono Niebieską Kartę. Większość rodzin pozostała pod opieką służb już po oficjalnym zakończeniu interwencji ze strony Pogotowia „Niebieska Linia”.

Opracowała: Olga Głowińska